

Tilsynsstrategi

Vandsektortilsynets tilsyn med
markedsræssighed

Maj 2025

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Tilsynsstrategi

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Tlf.: +45 41 71 50 00

E-mail: kfst@kfst.dk

Tilsynsstrategier udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Maj 2025

Indhold

Kapitel 1	4
Baggrund	4
1.1 Om tilsynet	4
Kapitel 2	5
Strategiske fokusområder	5
2.1 Indledning	5
2.2 Risikobaseret tilgang	5
2.3 Datadrevne processer	6
2.4 Evaluering og opfølgning	6
Kapitel 3	7
Tilsynsdiamant og risikomodel	7
3.1 Tilsynsdiamanten	7
3.1.1 Parametre i tilsynsdiamanten	7
3.2 Risikomodellen	8

Kapitel 1

Baggrund

1.1 Om tilsynet med markedsmæssighed

Vandsektortilsynet fører tilsyn med, at vandselskaber indgår aftaler på markedsvilkår, og at spildevandsaktiviteter og drikkevandsaktiviteter holdes regnskabsmæssigt adskilt.¹

Reglerne om markedsmæssighed skal bidrage til, at vandselskaberne drives omkostningseffektivt, så den pris, vandforbrugerne betaler, ikke belastes af uvedkommende eller unødige omkostninger for selskabet. Derfor fører vi bl.a. tilsyn med, at selskaberne ikke, ved at købe for dyrt ind eller sælge for billigt, overfører midler til koncernforbundne selskaber eller andre interesseforbundne parter. Det er både til gavn for vandforbrugerne og for vandselskaberne selv.

Hvis vi i vores tilsyn konstaterer, at en aftale ikke er indgået på markedsvilkår, skal vi fastsætte den markedsmæssige pris, som vil blive lagt til grund for afgørelser om indtægtsrammer m.v.

Alle vandselskaber omfattet af vandsektorloven skal indgå aftaler på markedsmæssige vilkår. Det betyder, at alle selskaber, der forsyner mindst 10 ejendomme og har en årlig debiteret vandmængde på mere end 200.000 m³, er omfattet. Reglerne gælder også, selv om vandselskabet er udtrådt af den økonomiske regulering i øvrigt.

For at sikre et effektivt tilsyn med størst mulig værdi for både vandforbrugere og vandselskaber, har vi udarbejdet denne strategi som fundament for vores tilsynsarbejde. Strategien skal også bidrage til gennemsigtighed i vores tilsyn.

Vores tilsynsstrategi baserer sig på tre fokusområder:

- Risikobaseret tilgang
- Datadrevne processer
- Evaluering og opfølgning

Tilsynet tilrettelægges efter en risikobaseret tilgang til vandselskabernes aftaler. Den risikobaserede tilgang tager udgangspunkt i datadrevne processer og modeller for at sammenligne og udvælge aftaler med størst risiko. Vi evaluerer løbende vores tilsyn og sikrer gennem aktiv opfølgning, at vandselskabernes aftaler indgås på markedsvilkår. Vores strategiske fokusområder er nærmere beskrevet i kapitel 2.

Tilsynsstrategien udmøntes i vores tilsynsdiamant og vores risikomodel, der er nærmere beskrevet i kapitel 3.

¹ Forpligtelsen følger af § 19 i vandsektorloven.

Kapitel 2

Strategiske fokusområder

2.1 Indledning

Vandsektortilsynet har som strategisk fokusområde at anvende risikobaserede og datadrevne analysemodeller til at identificere hvilke typer af aftaler, som er forbundet med størst risiko. Vores tilsynsstrategi skal samtidig være dynamisk og dermed også kunne rumme, at vandselskabernes aftaler ændrer sig over tid.

Den risikobaserede tilgang skal understøtte et effektivt tilsyn med størst mulig værdi for både vandforbrugere og vandselskaber.

Samtidig skal den datadrevne proces medvirke til løbende at udvikle og forbedre tilsynet, så ressourcerne fokuseres dér, hvor ressourcerne har størst effekt. Det betyder også, at vores tilsynsstrategi kan ændre sig i takt med, at vi opnår mere erfaring med tilsynsopgaven.

Vandselskabernes aftaler vil blive evalueret og sammenlignet ud fra en tilsynsdiamant og en risikomodel, der opstiller en række parametre for, hvilke aftaler vi, som led i vores tilsyn, skal undersøge nærmere. Tilsynsdiamanten og risikomodellen skal dermed ikke kun ses som værktøj for os, men kan også være retningsgivende for vandselskaberne. Tilsynsdiamanten og risikomodellen er nærmere beskrevet i kapitel 3.

I det følgende udfoldes Vandsektortilsynets tre fokusområder for tilsynsstrategien nærmere.

2.2 Risikobaseret tilgang

Alle vandselskaber omfattet af vandsektorloven skal indgå aftaler på markedsmæssige vilkår. Derfor tilrettelægger vi vores tilsyn, så vi anvender vores ressourcer på de typer af aftaler, der er forbundet med størst risiko.

I tilsynsarbejdet vil høj risiko dække over aftaler, hvor sandsynligheden for manglende markedsmæssighed er høj og/eller hvor den økonomiske konsekvens for forbrugerne ved manglende markedsmæssighed er stor. Vi anvender en risikomodel til at identificere hvilke typer af aftaler, der skal udtages til en nærmere gennemgang. Risikomodellen er illustreret nedenfor i afsnit 3.2.

Vi indhenter oplysninger og data om vandselskaberne for at afdække den konkrete risiko. Data bliver primært indsamlet i forbindelse med den årlige indberetning af aftaler og fra datakilder med oplysninger om koncernstrukturer. Vi indhenter herudover relevant og nødvendig oplysninger og data andre steder fra og vil også kunne anmode om oplysninger til brug for vores tilsynsopgave.

Et samlet overblik over selskabernes ejerskabs- og koncernstruktur skal medvirke til at identificere hvilke vandselskaber, der indgår i koncern med andre typer af konkurrenceudsatte selskaber med mulighed for udlodning. Overblikket giver os indsigt i hvilke koncerner, der kan have incitament til at omfordele omkostninger mellem deres virksomheder på en måde, der gør, at vandselskabet ikke opfylder kravet om markedsmæssighed. Viden om vandselskabernes koncernstruktur og viden om antallet, karakteren og størrelsen af vandselskabernes

aftaler er således nødvendig for, at vi kan sammenligne og vurdere hvilke aftaler, der er forbundet med størst risiko.

2.3 Datadrevne processer

Datadrevne processer understøtter, at vi anvender vores ressourcer bedst muligt.

En stor del af den information, vi skal bruge i vores tilsyn, kommer fra vandselskabernes årlige indberetning af aftaleoversigter. Vi indhenter herudover relevant og nødvendig oplysninger og data om vandselskaberne for at kunne tilrettelægge et effektivt tilsyn. Vi samler data om vandselskaberne i et datavarehus, hvorfra vi trækker data og kører vores datadrevne processer.

Vi følger tre principper for vores arbejde med datadrevne processer:

1) Vi tilrettelægger en strømlinet indberetning af aftaleoversigter

Det skal være så nemt som muligt for vandselskaberne at foretage den årlige indberetning af aftaleoversigter. Samtidig tilrettelægges indberetningen på en struktureret måde, så vi kan anvende systematiske processer.

2) Vi sikrer den nødvendige information om vandselskaberne

Vi identificerer, indhenter og opdaterer relevant viden fra både vores egen økonomiske regulering, men også fra andre eksterne datakilder. Det skal give os tilstrækkelig indsigt i vandselskabernes forhold.

3) Vi behandler oplysninger på en systematisk måde

Vi analyserer vandselskabernes aftaler på en ensartet og struktureret måde. Det skal sikre, at vandselskabernes aftaler sammenlignes målrettet og objektivt for at opnå et så effektivt tilsyn som muligt.

2.4 Evaluering og opfølgning

Vi evaluerer løbende vores tilsyn med henblik på optimering af effekt og ressourcer. En god proces for vores evaluering bidrager til, at vi løbende udnytter vores erfaringer i tilsynet.

Samtidig følger vi op på de aftaler, som ikke er indgået på markedsvilkår. Denne proces skal bidrage til, at vandselskaberne efterlever og ændrer procedurer, så aftaler fremadrettet indgås på markedsvilkår.

Kapitel 3

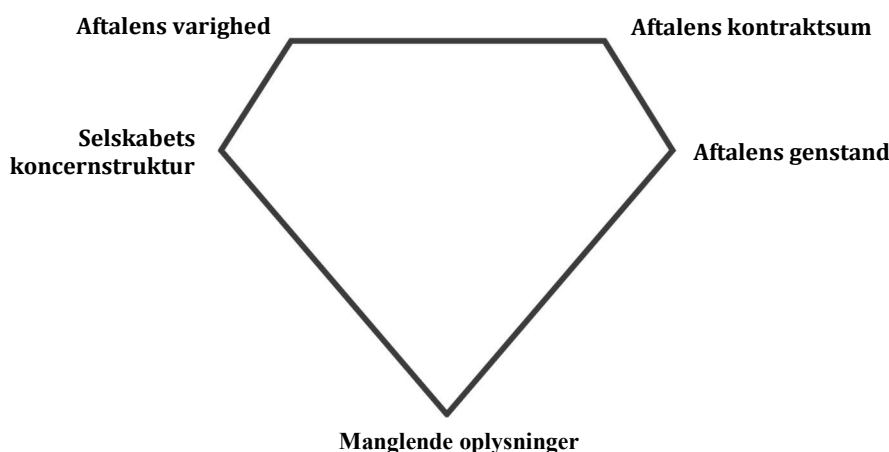
Tilsynsdiamant og risikomodel

3.1 Tilsynsdiamanten

Tilsynsdiamanten får en central rolle i Vandsektortilsynets prioritering af hvilke aftaler, vi vil fokusere på i vores tilsyn. Tilsynsdiamanten vil med tiden blive tilpasset i relevant omfang, så den afspejler de erfaringer, som vi opbygger om vandselskabernes karakteristika og indgåede aftaler. Dermed bliver tilsynsdiamanten hele tiden bedre til at identificere de aftaler, hvor effekten af vores tilsyn vil være størst.

Tilsynsdiamanten har samtidig til formål at skabe gennemsigtighed i forhold til vores tilsyn. Tilsynsdiamanten skal dermed ikke kun ses som et værktøj for os, men kan også være retningsgivende for vandselskaberne.

Figur 3.1 – Tilsynsdiamant for vandselskabernes aftaler

Kilde: Egen tilvirkning.

3.1.1 Parametre i tilsynsdiamanten

Tilsynsdiamanten indeholder fem parametre, som vi vurderer vandselskabernes aftaler ud fra. Jo flere af parametrene, der gør sig gældende for en aftale, jo større er sandsynligheden for, at vi foretager nærmere gennemgang af aftalen.

De nuværende parametre er udvalgt på baggrund af vandselskabernes indberetning i 2024. Parametrene vil som nævnt ovenfor løbende blive evalueret og tilpasset.

Selskabets koncernstruktur

Vandselskaber, der er en del af en koncern med andre selskaber, kan have aftaler med koncernforbundne selskaber, der ikke indgås på markedsvilkår. På den måde kan der overføres omkostninger mellem koncernens selskaber og opnås konkurrenceforvridende fordele for de selskaber i koncernen, der foretager kommercielle aktiviteter. Derfor er koncernstrukturer relevante at inddrage, når vi udvælger hvilke aftaler, vi vil have nærmere gennemgang af.

Aftalens genstand

Aftalens genstand er den vare eller ydelse, som aftalen vedrører. Der er forskel på hvilke metoder, der kan anvendes til fastsættelsen af den korrekte markedsmæssige pris for en aftales genstand. Vi vil i vores tilsyn fokusere på de aftaler, hvor genstanden for aftalen er sværest at prisfastsætte korrekt.

Aftalens varighed

Langvarige aftaler har umiddelbart større sandsynlighed for ikke at følge med de aktuelle markedsvilkår end korte aftaler, der enten udløber eller genforhandles. Selvom aftalens indhold, herunder pris og indhold, var på markedsvilkår ved indgåelsen, vil aftalen over tid kunne udvikle sig til ikke længere at overholde reglerne om markedsmæssighed.

Derudover er varigheden af en aftale i sig selv et væsentligt aftalevilkår. Vandselskaber skal således også indgå aftaler med en varighed, som harmonerer med lignende aftaler, der indgås på markedsmæssige vilkår.

Aftalens kontraktsum

Kontraktsummen skal være proportional med aftalens genstand, volumen og øvrige betingelser. Når vandselskaber har aftaler med andre koncernforbundne selskaber, og aftalen vedrører en stor samlet kontraktsum, så er der en risiko for, at kontrakten bruges til at flytte omkostninger mellem selskaberne – krydssubsidiering – med store konsekvenser for forbrugere.

Manglende oplysninger

Til brug for vores tilsyn skal alle vandselskaber hvert år indberette aftaleoversigter med specifikke oplysninger om deres aftaler.

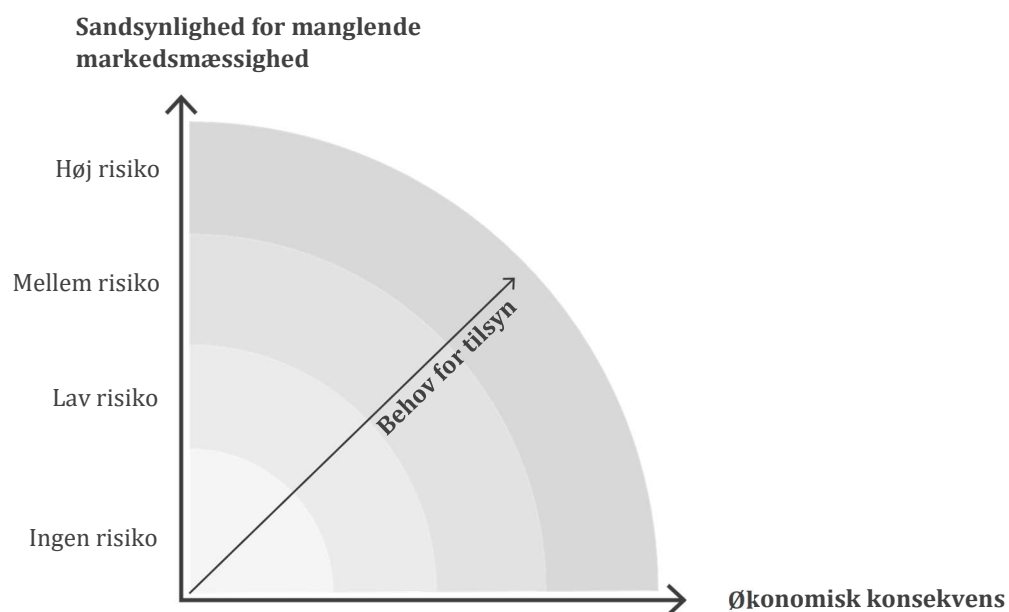
Når vandselskaberne i forbindelse med den årlige indberetning af aftaleoversigter indberetter aftaler og fx undlader at oplyse om kontraktsummer eller priser i aftalen, kan vi ikke vurdere, om aftalen har en stor økonomisk konsekvens for det pågældende vandselskabs forbrugere. Vi vil derfor have fokus på indberettede aftaler, hvor der mangler oplysninger.

3.2 Risikomodellen

Alle aftaler, som ud fra tilsynsdiamantens parametre forbindes med risiko, sammenlignes og vurderes yderligere i en risikomodel.

Modellen skal bidrage til, at vores tilsynsindsats koncentrerer sig om de aftaler, der er forbundet med størst risiko. Risikomodellen sammenligner aftaler i forhold til to dimensioner. Den ene dimension er sandsynlighed for manglende markedsmæssighed, og den anden dimension er økonomisk konsekvens for vandforbrugerne.

Figur 3.2 – Tilsynsmodel for risikovurdering

Kilde: Egen tilvirkning

Aftaler med høj sandsynlighed for manglende markedsmæssighed eller stor økonomisk konsekvens for vandforbrugerne eller en tilstrækkelig høj kombination af begge dimensioner, vurderes at have størst risiko og vil udgøre det primære fokus for vores tilsynsvirksomhed.